

Цэгмидийн **БӨХЧУЛУУН**

Orcid: (<https://orcid.org/0000-0002-3465-5262>)

Researchgate.net

(https://www.researchgate.net/profile/Bukhchuluun_Tsegmid)

ТАНИЛЦУУЛГА

Ц. Бөхчулуун нь 2002 оноос цахиурт замгийн ангилалзүй, экологийн судалгаагаар суралцан 2002-2006 онуудад Хөвсгөл төсөлд, 2006-2008 онуудад МУИС-ийн Усны судалгааны төв болон Герман, Монголын “Усны нөөцийн нэгдсэн менежмент, загвар бүс нутаг: Монгол” төсөлд, 2009 оноос Шинжлэх Ухааны Академид үргэлжлүүлэн ажилласаар байна.

2006 онд “*Diatoms of the eastern shore tributary streams of Lake of Hovsgol*” сэдэвт ажлаар магистрийн зэрэг хамгаалсан. Хөвсгөл нуурын зүүн эргийн голуудад цахиур замгийн бүлгэмдлийн судалгааг гүйцэтгэн үр дүнг мал бэлчээрлэлтийн эрчимтэй харьцуулан дүгнэснээрээ шинэлэг ажил байсан. Монгол орны замгийн судалгааны судлагдсан байдал, түүхчилсэн он дарааллыг судалгааны баримт материалд тулгуурлан нэгтгэж “Монгол Орны Замгийн Өгөгдөл, Мэдээллийн Сан”-г анхлан эхлүүлж одоогоор замгийн 5400 орчим цуглуулгийн хээрийн болон лабораторийн мэдээлэл, 2200 орчим зүйл замгийн тархалт, орчин, бүтээлийн дэлгэрэнгүй зэрэг 9000 гаруй мөр өгөгдөл, зурган материалыг шүүн боловсруулж дижитал хэлбэрт шилжүүлсэн нь Монгол орны замгийн судалгаанд нэн шинэлэг ажил байсан бөгөөд цаашид замгийн судалгааны чиг хандлага, төлөвийг тодорхойлоход нэн чухал шинэлэг ажил болсон юмаа.

БҮТЭЭЛ (дэлгэрэнгүй)

Нэг сэдэвт бүтээл-1

Ном-6

Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл-15

Гадаад-3

Дотоод-12

Эрдэм шинжилгээний ИЛТГЭЛ-27

Гадаад-16

Дотоод-11

Удирдсан болон гүйцэтгэсэн төсөл

Удирдсан төсөл-

Гүйцэтгэсэн төсөл-8

ХОЛБОО БАРИХ

Утас: 976-99469749

Цахим шуудан: bukhchuluunts@mas.ac.mn;

btsegmid@gmail.com

БОЛОВСРОЛ

1994 – 1998 Монгол Улсын Их сургууль, Биологийн салбарыг ургамал судлаач- биологийн багш. Бакалавр

2002 – 2004 Монгол Улсын Их сургууль, Биологийн магистр

АЖЛЫН ТУРШЛАГА

2000-2002 10 жилийн I сургууль, биологийн багш

2002–2006 ШУА-ийн Гео-экологийн хүрээлэн, Хөвсгөл төсөл

2006-2008 МУИС, МоМо төсөл, Усны судалгааны төв

2009-2015 ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэн

2015-2019 ШУА-ийн Ерөнхий болон Сорилын Биологийн хүрээлэн

2019- ШУА-ийн Ботаникийн Цэцэрлэгт хүрээлэн

СУДАЛГААНЫ ЧИГЛЭЛ

- Замгийн ангилалзүй, экологи
- Цахиурт замгийн ангилалзүй, экологи

ШАГНАЛ

ШУА, БОТАНИКИЙН ЦЭЦЭРЛЭГТ ХҮРЭЭЛЭН
Цэгмид овогтой БӨХЧУЛУУН-Ы БҮТЭЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

I. Нэг сэдэвт бүтээл

1. **Бөхчулуун Ц.** 2004. Хөвсгөл нуурын зүүн эргийн голуудын цахиур замаг.

II. Ном товхимол, сурах бичиг, хамтын бүтээл

2020

1. **Бөхчулуун Ц.** 2020. Бүлэг: Замаг. Монгол орны гуурсгүй ургамлын улаан данс. Гуравдугаар цуврал. Бүс нутгийн улаан данс. Боть 12. Шинжлэх Ухааны Академийн Ботаникийн Цэцэрлэгт Хүрээлэн. Улаанбаатар, Монгол улс.

2. **Бөхчулуун Ц.,** Хэрлэнчимэг Н., Бүрэнбаатар Г., Энхтуяа О., Жавхлан С., Энхжаргал Э., Энхмаа Ө., Саруул Н., Мөнх-Эрдэнэ Т., Солонго Х., Гантуяа Б. 2020. Төв аймгийн Мөнгөнморьт сумын байгалийн ургамлын олон янз байдал /өнгөт цомог/. Би Жи Арт ХХК хэвлэх үйлдвэр, Улаанбаатар. 135х.

2019

3. **Бөхчулуун Ц.** 2019. Бүлэг: Замаг. Монгол орны ургамлын улаан данс. Хоёрдугаар цуврал. Бүс нутгийн улаан данс. Боть 11. Монгол Улсын Их Сургууль, Шинжлэх Ухааны Академи, Лондонгийн Амьтан Судлалын Нийгэмлэг. Улаанбаатар, Монгол Улс.

4. **Бөхчулуун Ц.** 2019. Бүлэг: Замаг. Монгол орны биологийн олон янз байдал. 2019. Ургамал, мөөг, бичил биетний зүйлийн жагсаалт. Дэд боть. Монгол Улсын Их Сургууль, Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Яам, УБ: Монголика хэвлэлийн газар. 410х.

2018

5. **Bukhchuluun Ts,** Baigal-Amar T. 2018. The conspectus of algae (excluding diatoms). Ulaanbaatar. 314pp.
6. **Bukhchuluun, Ts.** 3. 2. Diatom communities. – In: Hofmann, J. & D. Battogtokh (Eds.) (2017): Kharaa – Yeroo River Basin Atlas. 2nd edition. Ulaanbaatar, Berlin.

2016

7. Энхтуяа О., Ц. **Бөхчулуун** ба бусад. 2016. “Амьдралын үүслийн анхны эздийн гайхамшигаас” танин мэдэхүйн цуврал УБ. Адмон.-44.

2015

8. Ариунцэцэг Л., Оюунболор А., **Бөхчулуун Ц.,** Энхсайхан Н. 2015. “Товь-алтай аймгийн урд сумдын ургамал” УБ. 6,5 хх.

III. Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл

2020

1. Байгал-Амар Туулайхүү, Үүрцайх Эрхэмбаяр, **Бөхчулуун Цэгмид.** 2020. Туул голын усны химийн болон биофильмын зарим үзүүлэлтүүдийг харьцуулан усны чанарыг үнэлсэн дүн. *Монголын Ботаникийн Сэтгүүл*, 02: 37-49.
2. **Бөхчулуун Ц.** 2020. Замгийн цуглуулгийн сангийн тухайд. *Монголын Ботаникийн Сэтгүүл*, 02: 132-136.
3. **Бөхчулуун Ц.** 2020. Монгол орны усны сав газар ба замгийн зүйлийн баялаг. Усан орчин, хамгаалал, менежмент - 2020. *Эрдэм шинжилгээний хурлын эмхэтгэл бүтээл.* 117-121. Улаанбаатар. 2020.11.16.
4. **Бухчулуун Цегмид,** Байгал-Амар Туулайхуу. 2020. Разнообразие диатомовых водорослей в горах Восточного Хентая, Монголия. *Проблемы ботаники Южной Сибири и Монголии.* – Т. 19, № 2: 252-257. [https:// DOI: 10.14258/pbssm.2020114](https://doi.org/10.14258/pbssm.2020114).

2019

5. **Бөхчулуун Ц.** 2019. Богдхан уулын Манзуширын амны ус намгархаг газрын замгийн судалгааны үр дүнгээс. *Монголын Ботаникийн Сэтгүүл*, 01: 27-38.

6. Tsedevsuren T, **Bukhchuluun Ts**, Ayushsuren Ch, Baigal-Amar T. The study of algae in the lake Duruutsagaan. *Mongolian journal of Agricultural Sciences*. Vol 28 (3): 61-69. <https://doi.org/10.5564/mjas.v28i03.1302>.

2018

7. **Бөхчулуун Ц.** 2018. Монгол орны ногоон замгийн зүйлийн баялаг ба тархалт. *Ерөнхий болон Сорилын Биологийн Хүрээлэнгийн Эрдэм Шинжилгээний Бүтээл*. 34:

2017

8. **Бөхчулуун Ц.** 2017. Ганга нуур, түүний орчмын ус намгархаг газрын замгийн флорын судалгаа. *ШУА, Ерөнхий болон сорилын биологийн хүрээлэнгийн бүтээл №33*: 139-147.

2016

9. **Bukhchuluun Ts.** 2016. Diatoms in Yeroo and Kharaa river basin, Mongolia. ШУА, Ерөнхий болон сорилын биологийн хүрээлэнгийн бүтээл №32: 140-145.

2015

10. Энхтуяа О., Жавхлан С., **Бөхчулуун Ц.** 2015. Монгол Алтайн бүс нутгийн хөвд, замаг, хагийн ангилалзүйн судалгааны тоймоос. "Баруун Монгол, түүний хил залгаа нутгийн байгалийн нөхцөл, ар түмний түүх соёл" сэдэвт олон улсын эрдэм шинжилгээний XII бага хурлын эмхэтгэл, Ховд:166-169.

2014

11. **Бөхчулуун Ц.** 2014. Цахиур замгийн бүлгэмдэл ба гидрологийн хэмжилтүүдийн харьцуулсан дүн. Ботаникийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний бүтээл. №26. Хуу 19-31.
12. Бөхчулуун Ц. 2014. Ганга гуурын ёроолын хурдас хуримтлалыг цахиур замгийн бүлгэмдлээр илэрхийлсэн дүн. Ботаникийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний бүтээл. №26. Хуу 10-18.

2011

13. **Бөхчулуун Ц.**, Д.Цэцэгмаа, Н.Сонинхишиг. 2011. Монгол дахь хөх ногоон замгийн олон янз байдлын тойм. Ботаникийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний бүтээл. №23. хуу.15-21.

2009

14. **Bukhchuluun.Ts.**, Soninkhishig.N. 2009. Diatom Species Composition In Lake Ugi, Mongolia. Scientific Journal series of Institute of Botany, MAS. vol.21, pp34-43. Ulaanbaatar. Mongolia. (in english)

2008

15. Ugantsetseg.B., **Bukhchuluun.Ts.**, Soninkhishig.N. 2008. Diatom Community Analysis of Khangai Mountain Some Rivers that Belong to Selenge Drainage Basin. Proceeding of International Conference FUNDAMENTAL AND APPLIED ISSUES OF ECOLOGY AND EVOLUTINARY BIOLOGY. pp219-222. Ulaanbaatar. Mongolia. (in mongolia)

IV. Эрдэм шинжилгээний хурлын илтгэл

2020

1. **Бөхчулуун Ц.** 2020. Монгол орны усны сав газар ба замгийн зүйлийн баялаг. Усан орчин, хамгаалал, менежмент - 2020. Эрдэм шинжилгээний хурал. Улаанбаатар. 2020.11.16.

2019

2. **Бөхчулуун Ц.** 2019. Монгол орны замгийн өгөгдөл, мэдээллийн сан. Ерөнхий болон Сорилын Биологийн Хүрээлэн. Онол арга зүйн семинар. 2019.04.17.
3. Саруул Н., Ө.Энхмаа, М.Ургамал, Н.Амартүвшин, Б.Гантуяа, Х.Солонго, Т.Мөнх-эрдэнэ, О.Энхтуяа, С.Жавхлан, Э.Энхжаргал, Н.Хэрлэнчимэг, Г.Бүрэнбаатар, **Ц.Бөхчулуун**. 2019. Ургамлын сан, түүний хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах асуудалд // “Ургамал оршихуйд амьдрал оршихуй” бага хурал. Өмнөговь аймаг. Даланзадгад хот.

2018

4. **Бөхчулуун Ц.** 2018. Монгол орны замгийн олон янз байдлын тойм ба хүрээлэн буй орчны үнэлгээнд ашиглах нь (Ганга нуурын жишээн дээр). “Нэг бүс – Нэг зам” сэдэвт олон улсын эрдэм шинжилгээний хоёр дах удаагийн их хурлын эмхэтгэл. 425 – 428 хуудас. БНХАУ-ын Эрэн хот. 2018 оны 6 дугаар сарын 24-28.

5. **Bukhchuluun Ts.** 2018. Хараа голын замгийн бүлгэмдлийн судалгаа. Proceeding international conference of the “ПРЕСНОВОДНЫЕ ЭКОСИСТЕМЫ –СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ” Irkutsk, Russia. September, pp. 116.

2017

6. Oyunmunkh Byambaa, Narangarvuu Dashdondog, Sudarch B, **Bukhchuluun Ts**, Soninkhishig Nergui, Scott J. Kenner. 2017. Physical habitat structures and aquatic community characterizations of the glacier and snow fed Bulgan River in Western Mongolia. International Conference on “Biodiversity Research of Mongolia”, ICBRM-2017 | 20-23 September 2017, Ulaanbaatar, Mongolia
7. **Бөхчулуун Ц.** 2017. Хөрсний бохирдлыг бууруулахад замгийн үзүүлэх нөлөө. “Нийслэлийн агаар, хөрсний бохирдлыг бууруулахад ургамлын үзүүлэх нөлөө, ач холбогдол” сэдэвт хэлэлцүүлэг 2017. 03.16. ШУА-ийн ЕБСБХ-ийн хурлын танхим.
8. **Бөхчулуун Ц.** 2017. Эгийн гол – Сэлэнгэ мөрний замгийн олон янз байдлын судалгааны өнөөгийн түвшин. Эгийн голын усан цахилгаан станцын төслийн ажлын явцын хэлэлцүүлэг. 2017.06.14. Нүхт корпорэйшн.

2016

9. **Бөхчулуун Ц.** 2016. Хараа голын эргийн газар ашиглалтын өөрчлөлтийг цахиур замгаар үнэлэх нь. МУИС, ББС-ийн өргөтгөсөн семинар. 5 сарын 20
10. **Bukhchuluun Ts.** 2016. Diversity of diatoms Lake Ganga and it's surrounding wetlands, Mongolia. Биоразнообразие: глобальные и региональные процессы: мат-лы Всероссийской конференции молодых ученых с междунар. участием. (г. Улан-Удэ, 23–27 июня 2016 г.). – Улан-Удэ: Изд-во БНЦ СО РАН. pp 143.
11. **Bukhchuluun Ts.** 2016. Diversity of diatoms Lake Ganga and it's surrounding wetlands, Mongolia. Биоразнообразие: глобальные и региональные процессы: мат-лы Всероссийской конференции молодых ученых с междунар. участием. (г. Улан-Удэ, 23–27 июня 2016 г.). – Улан-Удэ: Изд-во БНЦ СО РАН. pp 143.
12. **Bukhchuluun Ts.** 2016. Diversity and distribution of Cyanophyta in Mongolia. III научно-практической молодежной конференции «Экобиологические проблемы Азово-Черноморского региона и комплексное управление биологическими ресурсами» 28-30 сентября 2016 г. КФО, Ялта – Севастополь.

2014

13. **Bukhchuluun.Ts.** 2014. Diatom survey in Kharaa catchment area. EURASIA-PACIFIC UNINET “Mongolian-Austrian Alumni Meeting” May 28th, 2014.
14. Саулгүл.А, **Бөхчулуун Ц.**, Ганцоож.Б, Нарантуяа. Д. 2014. “Усны чанарыг үнэлэх гидробиологийн арга” ханын илтгэл. Шинжлэх ухаан технологи-2014 үзэсгэлэн

2013

15. **Бөхчулуун Ц.** Ганга нуур, түүний орчмын цахиур замгийн олон янз байдал. 2013. Байгаль орчин амьдрал сэтгүүл. № 13. хуу 12-14.

2012

16. Soninkhishig.N, **B.Tsegmid.**, M.B.Edlund. 2012. Diatom survey in Mongolia. Abstract book in International Symposium: “Biodiversity Research in Mongolia” Halle (Saale), Germany; 25-29 March.2012. pp 99.

2011

17. Ц.Бөхчулуун. 2011. Замаг ахуйн хэрэглээнд. Байгаль орчин амьдрал сэтгүүл. Улаанбаатар. X.11

2010

18. **Bukhchuluun Ts.**, Soninkhishig N. and Ibisch R. 2010. Diatom diversity in Kharaa river basin Mongolia. ICMAE 2010. UB.Mongolia
19. Usoltseva Marina, Cherepanova Marina, **Bukhchuluun Tsegmid**, Nergui Soninkhishig. 2010. The morphology valves *cyclotella* kütz. In sediments of lake sanjin (mongolia). ICMAE in Mongolia.
20. Usoltseva Marina, Cherepanova Marina, **Bukhchuluun Tsegmid**, Dubrovina Yulia, Nergui Soninkhishig. 2010. Study of changes in diameter valves *cyclotella* kütz. In sediments of lake sanjin (mongolia). ICMAE in Mongolia.

21. Bukhchuluun. Ts., N.Soninkhisig. 2010. Diversity blue-green algae in Mongolia. Submit to international 5th conference of Baikal lake in Irkutsk, Russia (in english)

2009

22. **Bukhchuluun. Ts.**, Soninkhisig.N. 2009. Assessment of Livestock Impact Using Diatoms In Khara River Basin, Mongolia. Proceeding of 7th Symposium Use of Algae for Monitoring Rivers in Luxemburg. Pp 74. (in english)

23. **Bukhchuluun Tsegmid.** 2009. Assessment riparian soil erosion using epipellic diatoms along Khara river basin. Conference for scientist Manibazar in the Institute of Botany MAS. April 2009. UB.Mongolia

2008

24. Soninkhisig Nergui., **Bukhchuluun Tsegmid.** 2008. "Water quality and supply is the key to interdisciplinary research in Mongolia" in Climate change and biodiversity of mammals, plants, livestock and infectious diseases in Mongolia – towards an interdisciplinary program to investigate the sustainability of natural resources. September 2008. Mongolia.

2006

25. **Bukhchuluun.Ts.**, Soninkhisig. N. 2006. Stream Diatoms Associated with A Nomadic Pastoralism Gradient Along the Eastern Shore of Lake Hovsgol, Mongolia. Abstract books of the 19th International Diatom Symposium. Sochava Institute of Geography SB RAS. pp19. Irkutsk. Russia. (in english)

26. Dulmaa.A., Mendsaikhan.B., Sanaa.E and **Bukhchuluun.Ts.** 2006. Impacts of Livestock Grazing and Climate Change on Biodiversity of the Eastern Shore tributaries of Lake Hovsgol. Proceeding of International Conference on Changes in Climate, Ecology and Patterns of Pastoral Nomadism in Lake Hovsgol National Park Mongolia. pp17-19. Ulaanbaatar. Mongolia. (in english)

2005

27. **Bukhchuluun.Ts.**, Soninkhisig.N. 2005. The Diatom Flora in Eastern Shore Streams of Lake Hovsgol, Mongolia. Proceeding of “Hurel Togoot” young scientist’s workshop. pp14-17. Ulaanbaatar. Mongolia. (in english)

V. Зөвлөмж, гарын авлага

1. Энхтуяа О.Бөхчүлүн Ц., ба бусад. 2020. Монгол орны гуурсгүй ургамын (хөвд, замаг, хаг, мөөг) улаан дансны үнэлгээ, хамгаалал. УБ. Бемби сан. 23.